

ŠALIES GYVENTOJŲ TYRIMAS DĖL ORGANŲ DONORYSTĖS

užsakovas

NACIONALINIS
TRANSPLANTACIJOS
BIURAS PRIE SAM

vykdytojas

spinter research

ESOMAR
WORLD RESEARCH

THE INDEPENDENT
RESEARCH INSTITUTES
NETWORK

2023 m. gruodis

A hand holding a glowing lightbulb next to a chalk-drawn magnifying glass on a chalkboard. The magnifying glass is drawn with white chalk and contains a simple leaf-like shape. The background is a dark teal chalkboard.

METODIKA

TYRIMO METODIKA

LAIKAS

2023 12 15 – 12 23

TIKSLAS

Išsiaiškinti šalies gyventojų nuostatas dėl organų donorystės

TIKSLINĖ GRUPĖ

Šalies gyventojai nuo 18 iki 75 metų amžiaus.

APKLAUSOS METODAS

Kombinuotas metodas: CATI (*Computer Assisted Telephone Interview*) ir CAWI (*Computer Assisted WEB Interview*).

IMTIS

Tyrimo metu buvo apklausta 1012 respondentų.

ATRANKA

Tyrimo naudotas kvotinės atrankos metodas.

LOKACIJA

Visa šalies teritorija.

DUOMENŲ ANALIZĖ

Analizė atlikta SPSS/PC programine įranga. Ataskaitoje pateikiami bendrieji atsakymų pasiskirstymai (procentai), ir pasiskirstymai pagal socialines-demografines charakteristikas (Žr. Priedus).

STATISTINĖ PAKLAIDA

Atrankiniuose kiekybiniuose tyrimuose visada išlieka statistinės paklaidos tikimybė, į kurią būtina atsižvelgti interpretuojant duomenis.

Pvz.: jeigu apklausę 1000 respondentų gavome, jog 33,9 proc. apklaustųjų atsakė X, tai yra 95 proc. tikimybė, kad tikroji reikšmė yra tarp 31,1 proc. ir 36,7 proc.

Jeigu apklausę 500 respondentų gavome, jog 33,9 proc. apklaustųjų atsakė X, tai yra 95 proc. tikimybė, kad tikroji reikšmė yra tarp 29,9 proc. ir 37,9 proc.

Įvertio tikslumas mažėja, mažėjant analizuojamų atsakymų skaičiui.

Toliau pateikiama lentelė padedanti įvertinti statistinę paklaidą.

%=	3/97	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	40/60	50/50
N=									
10	10,6	13,5	18,6	22,1	24,8	26,8	28,4	30,4	31,0
30	6,1	7,8	10,7	12,8	14,3	15,5	16,4	17,5	17,9
50	4,7	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,6	13,9
75	3,9	4,9	6,8	8,1	9,1	9,8	10,4	11,1	11,3
100	3,3	4,3	5,9	7,0	7,8	8,5	9,0	9,6	9,8
150	2,7	3,5	4,8	5,7	6,4	6,9	7,3	7,8	8,0
200	2,4	3,0	4,2	4,9	5,5	6,0	6,4	6,8	6,9
300	1,9	2,5	3,4	4,0	4,5	4,9	5,2	5,5	5,7
400	1,7	2,1	2,9	3,5	3,9	4,2	4,5	4,8	4,9
500	1,5	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,3	4,4
600	1,4	1,7	2,4	2,9	3,2	3,5	3,7	3,9	4,0
700	1,3	1,6	2,2	2,6	3,0	3,2	3,4	3,6	3,7
800	1,2	1,5	2,1	2,5	2,8	3,0	3,2	3,4	3,5
1000	1,1	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,1

SOCIALINĒS-DEMOGRAFINĒS CHARAKTERISTIKOS

LYTIS (%)

Vyras	47
Moteris	53

AMŽIUS (%)

18-25 m.	11
26-35 m.	19
36-45 m.	20
46-55 m.	21
56 m. ir daugiau	29

IŠSIMOKSLINIMAS (%)

Aukštasis / neb. aukštasis	36
Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	59
Nebaigtas vidurinis	5

PAGRINDINIS UŽSIĒMĪMAS (%)

Aukščiausio, vidutinio lygio vadovas (-ē)	6
Specialistas (-ē), tarnautojas (-a)	35
Darbininks (-ē), tehninis darbuotojas (-a)	23
Smulkus verslininks (-ē)	4
Ūkininks (-ē)	1
Bedarbis (-ē)	7
Pensininks (-ē)	15
Students (-ē), moksleivis (-ē)	5
Užimtas namų ūkyje ir neieškau darbo	4

PAJAMOS NAMŲ ŪKIO NARIUI PER MĒN. (%)

Iki 300 Eur	6
301-500 Eur	24
501-700 Eur	32
700-1000 Eur	21
Daugiau nei 1000 Eur	17

ŠĒIMINĒ PADĒTIS (%)

Nevedēš / netekējusi	26
Vedēš / ištekejši, gyvena neregistruotoje santuokoje	62
Kita	12

GYVENAMOJI VIETA (%)

Didieji miestai	46
Kitas miestas, rajono centras	26
Kaimo vietovė	28

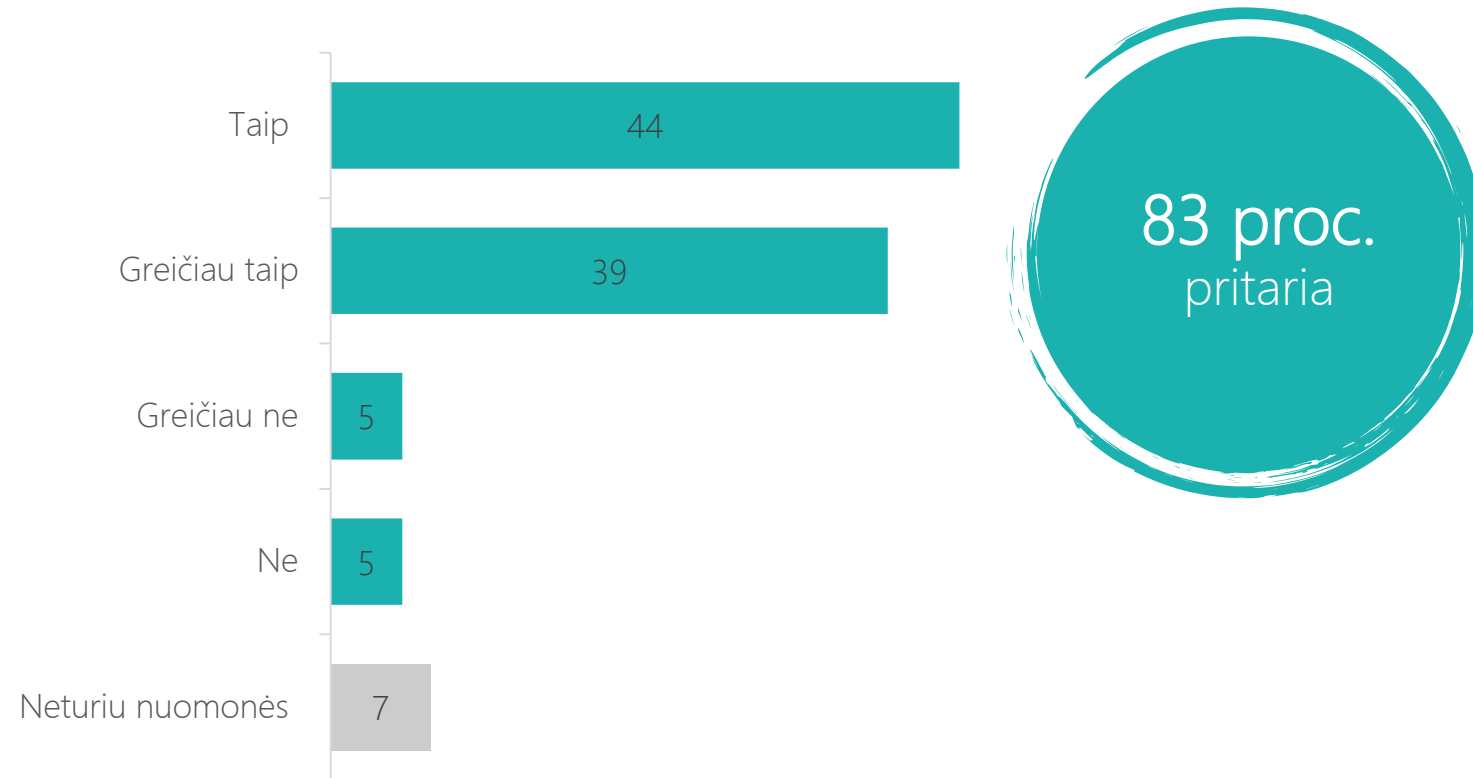
REZULTATAI

PRITARIMAS ORGANŲ DONORYSTEI (PROC.)

Ar pritariate organų donorystei?

N=1012

Organų donorystei pritariantys dažniau nurodo aukščiausio išsimokslinimo apklaustieji.

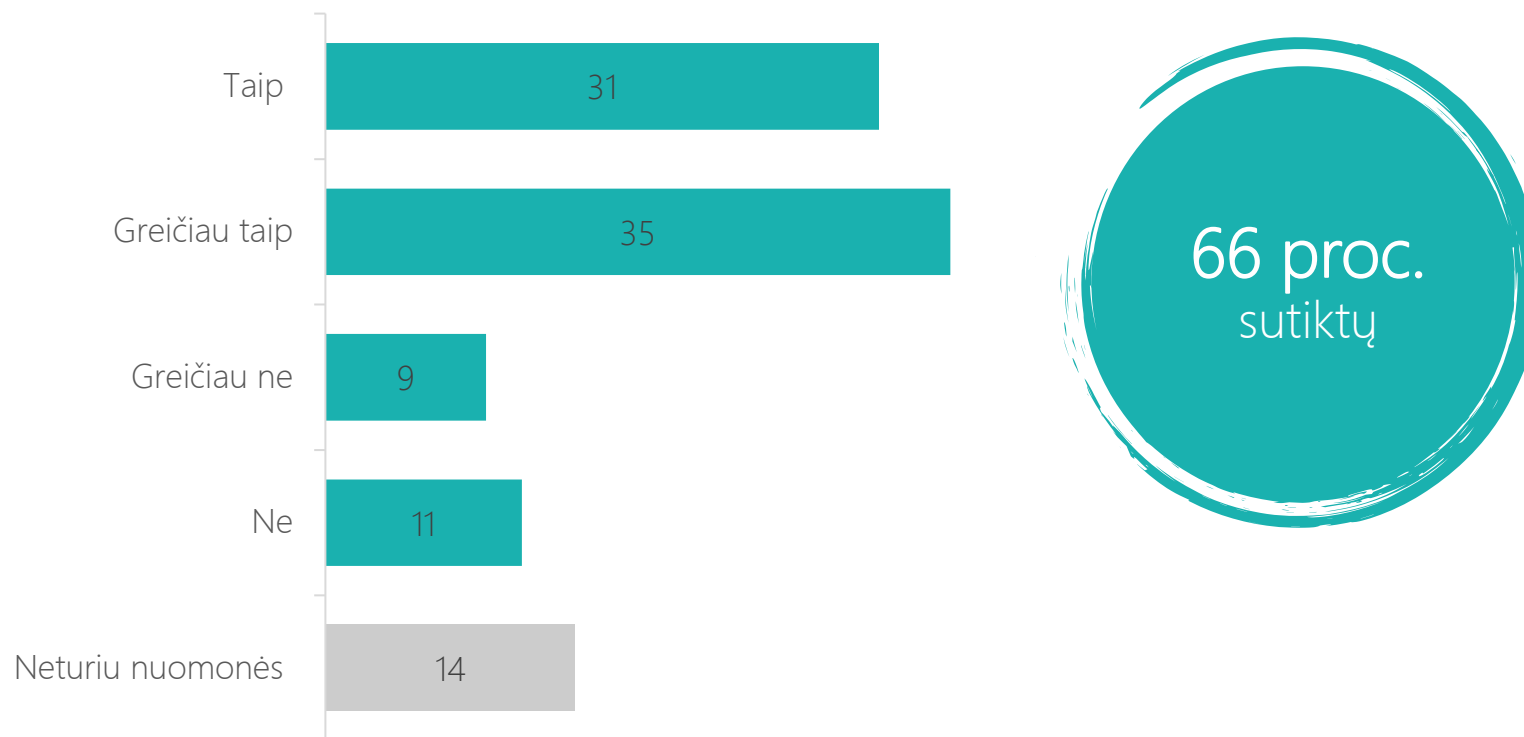
Greičiau pritariantys – vyrai.

SUTIKIMAS DONORYSTEI DOVANOTI MIRUSIO ARTIMOJO ORGANUS (PROC.)

Ar sutiktumėte donorystei dovanoti mirusio artimojo organus, jei būdamas gyvas jis nebuvo pasirašęs sutikimo, o nuomonės šiuo klausimu nebuvo pareiškęs?

N=1012

Sutikimą dažniau išreiškia aukščiausio išsimokslinimo apklaustieji.

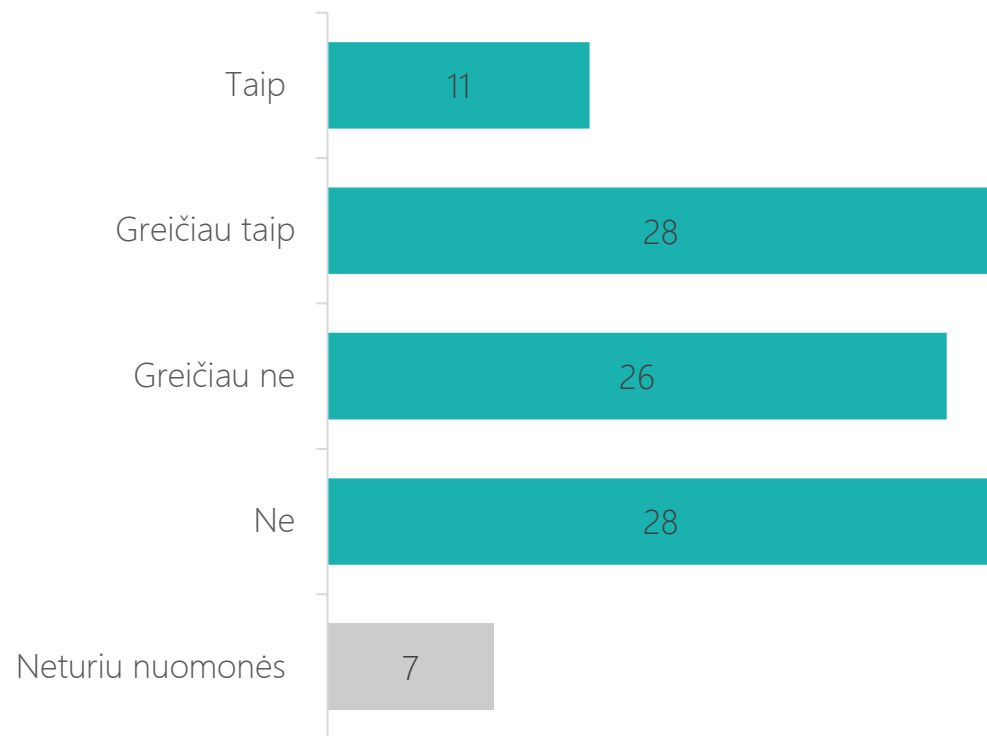

GALIOJANTIS ORGANŲ IR AUDINIŲ DONORYSTĖS MODELIS LIETUVOJE (PROC.)

Ar žinote koks organų ir audinių donorystės modelis galioja Lietuvoje?

N=1012

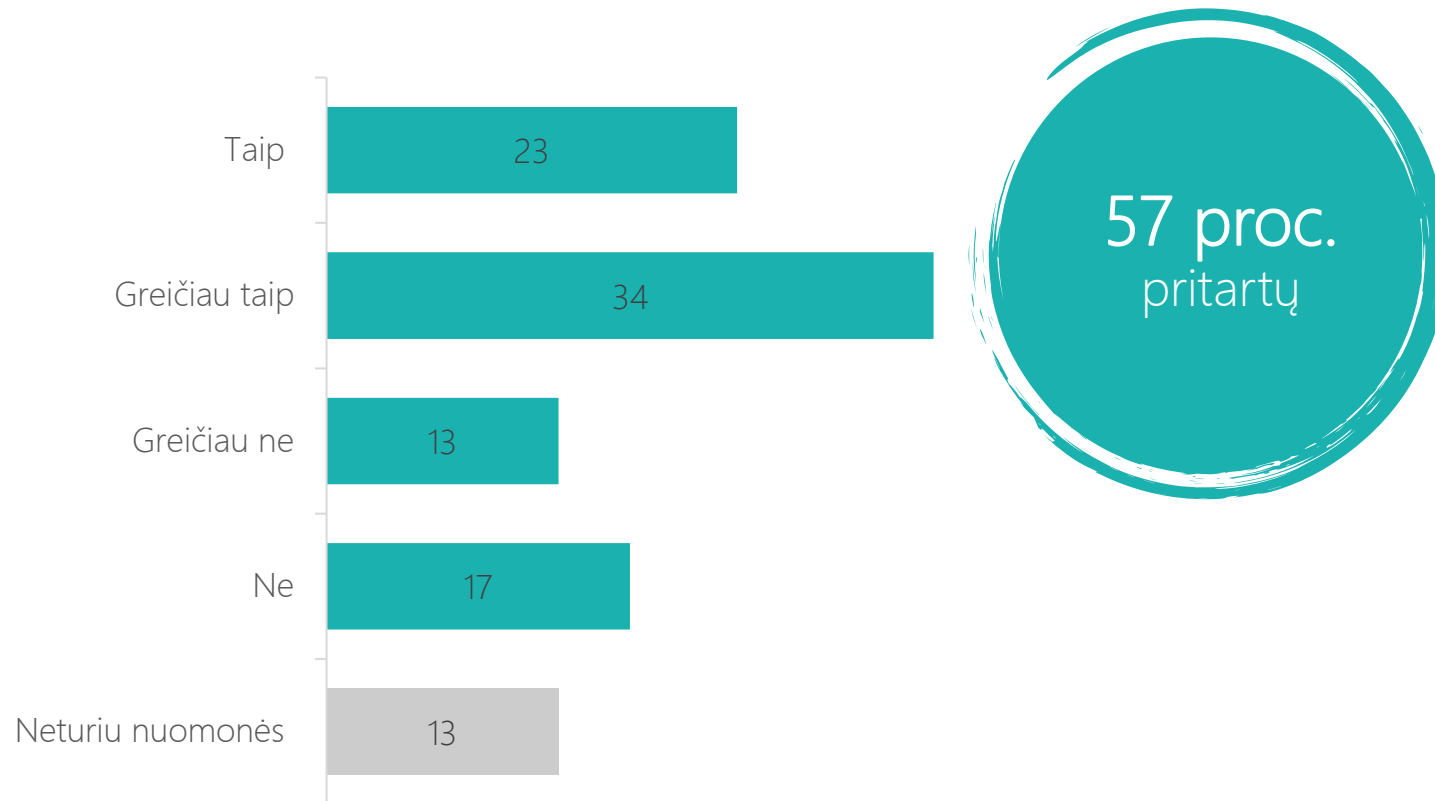
Žinantys dažniau nurodo aukštesnio išsimokslinimo respondentai.

PRITARIMAS "OPT-OUT" DONORYSTĖS MODELIUI (PROC.)

Ar pritartumėte modeliui, kurio esmė – žmogus laikomas potencialiu donoru, jei nepareiškė tam prieštaravimo?

N=1012

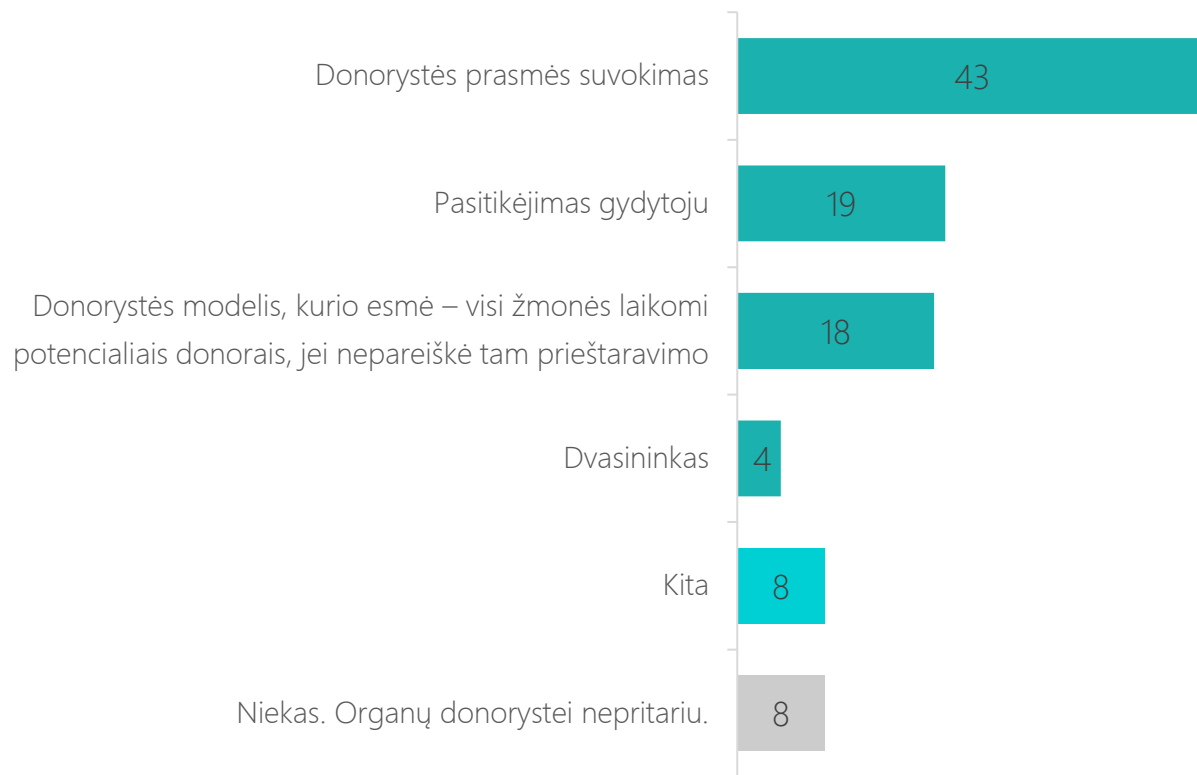
Pritariantys dažniau nurodo aukščiausio išsimokslinimo apklaustieji.

Greičiau pritariantys – 56 metų ir vyresni respondentai.

VEIKSNIAI, ĮTAKOJANTYS APSISPRENDIMĄ PRITARTI ORGANŲ DONORYSTEI (PROC.)

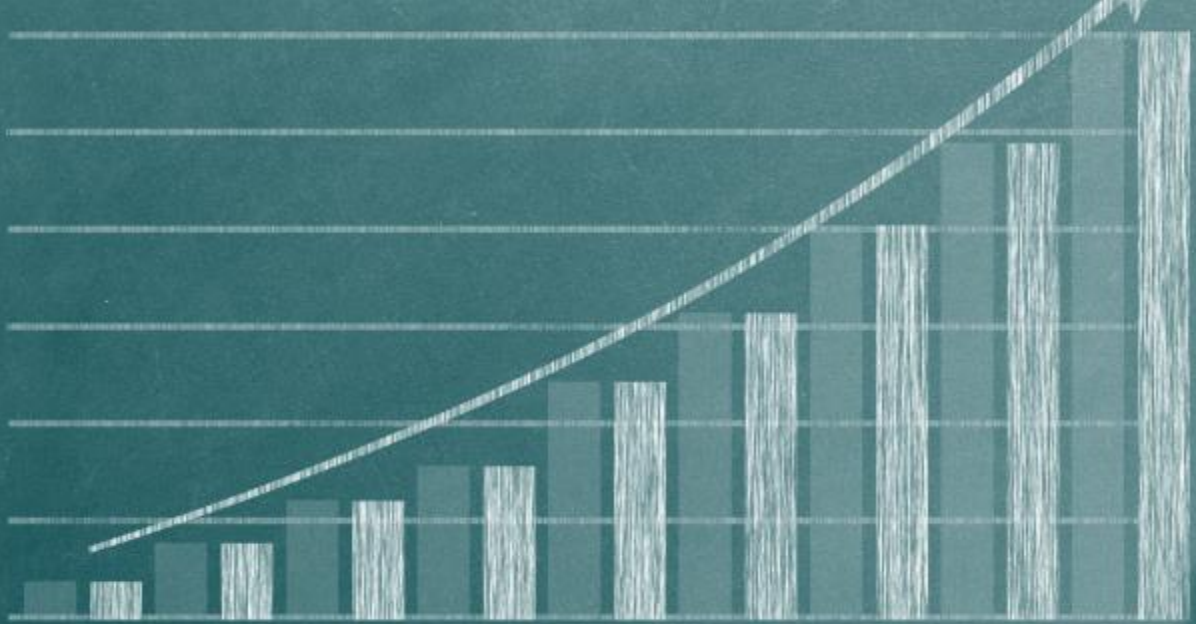
Kas labiausiai lemtų jūsų apsisprendimą pritarti organų donorystei?

N=1012

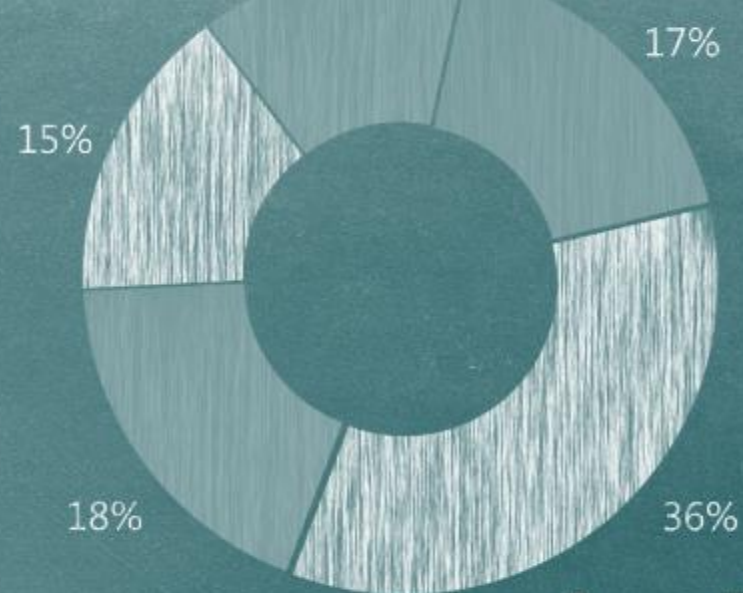

Donorystės prasmės suvokimą dažniau įvardina aukštesnio išsimokslinimo apklaustieji.

Donorystės modelį, kurio esmė – visi žmonės laikomi potencialiais donorais, jei nepareiškė tam prieštaravimo – aukščiausio išsimokslinimo respondentai.

100
80
60
40
20
10

17%

32%

51%

APIBENDRINIMAS

APIBENDRINIMAS

- Organų donorystei pritaria 83 proc. apklaustųjų – 44 proc. pritaria, 39 proc. greičiau pritaria.
- 66 proc. respondentų sutiktų donorystei dovanoti mirusio artimojo organus, jei būdamas gyvas jis nebuvo pasirašęs sutikimo, o nuomonės šiuo klausimu nebuvo pareiškęs – 31 proc. sutiktų, 35 proc. greičiau sutiktų.
- 39 proc. respondentų nurodo žinantys, koks organų ir audinių donorystės modelis galioja Lietuvoje – 11 proc. žino, 28 proc. greičiau žino.
- 57 proc. apklaustųjų pritartų modeliui, kurio esmė – žmogus laikomas potencialiu donoru, jei nepareiškė tam prieštaravimo – 23 proc. pritartų, 34 proc. greičiau pritartų.
- Dažniausiai apklaustųjų apsisprendimą pritarti organų donorystei lemtų donorystės prasmės suvokimas (43 proc.). Kiti dažniau nurodyti aspektai – pasitikėjimas gydytoju (19 proc.) ir donorystės modelis, kurio esmė – visi žmonės laikomi potencialiais donoriais, jei nepareiškė tam prieštaravimo (18 proc.).

Kontaktinė informacija

UAB Spinter tyrimai
info@spinter.lt
tel. 863720595

